

Ασφαλιστικά και συντηρητικά μέτρα - Βουλγαρία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;
- 2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;
 - 2.1 Η διαδικασία
 - 2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις
- 3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων
 - 3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;
 - 3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;
 - 3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;
- 4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;

Οι δίκες, γενικά, χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική διάρκεια. Η εν λόγω καθυστέρηση, η οποία οφείλεται στα διαφορετικά στάδια και βαθμούς δικαιοδοσίας μιας δίκης, ενδέχεται ενίοτε να οδηγήσει σε κενά στην επιδιωκόμενη νομική προστασία, λόγω της καθυστερημένης έκδοσης δικαστικής απόφασης και, συνεπώς, της καθυστερημένης εφαρμογής της. Στο πλαίσιο αυτό, ο νομοθέτης έχει προβλέψει σειρά μέτρων για να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα της επιδιωκόμενης δικαστικής προστασίας.

Το ζήτημα της εξασφάλισης απαίτησης διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 389-404 του κώδικα ποινικής δικονομίας (ΚΠΔ).

Σύμφωνα με το άρθρο 391 του ΚΠΔ, επιτρέπεται να εξασφαλιστεί απαίτηση όταν χωρίς τα εν λόγω προσωρινά μέτρα θα ήταν αδύνατο ή πολύ δύσκολο για τον ενάγοντα να ασκήσει τα δικαιώματά που απορρέουν από την απόφαση και: α) όταν η απαίτηση βασίζεται σε αδιάσειστα αποδεικτικά έγγραφα, ή β) όταν πρέπει να παρασχεθεί εγγύηση ανερχόμενη σε ποσό που καθορίζεται από το δικαστήριο βάσει των άρθρων 180 και 181 του νόμου περί ενοχών και συμβάσεων. Μπορεί να ζητηθεί εγγύηση ακόμη και όταν υπάρχουν αδιάσειστα αποδεικτικά έγγραφα.

Ως εκ τούτου, θεμελιώδης προϋπόθεση και υποχρεωτικός όρος για την πρόβλεψη προσωρινών μέτρων είναι ο κίνδυνος που διατρέχει ο ενάγων να μην μπορέσει να ασκήσει τα δικαιώματά του, τα οποία απορρέουν από απόφαση που ενδεχομένως θα εκδοθεί σε σχέση με δυνητικά τεκμηριωμένη απαίτηση.

Ο δικαστής, προκειμένου να επιτρέψει την εξασφάλιση της απαίτησης, θα πρέπει να εκτιμήσει κατά πόσον υφίστανται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: η ανάγκη εξασφάλισης της απαίτησης, η πιθανολόγηση της απαίτησης και ένα προσωρινό μέτρο, όπως αυτό προσδιορίζεται από τον ενάγοντα, το οποίο είναι ενδεδειγμένο και κατάλληλο για τις ανάγκες της συγκεκριμένης υπόθεσης και τη νομική προστασία που επιδιώκεται ρητά.

Σύμφωνα με το άρθρο 397 παράγραφος 1 του ΚΠΔ, ο νόμος προβλέπει τα ακόλουθα προσωρινά μέτρα:

1. κατάσχεση ακίνητης περιουσίας,
2. δέσμευση κινητών περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης μετοχών εταιρείας,

3. άλλα κατάλληλα μέτρα που καθορίζονται από το δικαστήριο, συμπεριλαμβανομένης της κατάσχεσης μηχανοκίνητου οχήματος και της αναστολής εκτέλεσης.

Το δικαστήριο μπορεί επίσης να προβλέψει διάφορα προσωρινά μέτρα έως το ποσό της απαίτησης.

2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;

2.1 Η διαδικασία

Δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου 34 του ΚΠΔ η εξασφάλιση απαίτησης επιτρέπεται:

1. σύμφωνα με το άρθρο 389 του ΚΠΔ —για όλα τα είδη απαιτήσεων— σε σχέση με οποιοδήποτε στάδιο της υπόθεσης, πριν από την ολοκλήρωση της δικαστικής έρευνας κατά τη διάρκεια της δευτεροβάθμιας διαδικασίας,
2. σύμφωνα με το άρθρο 390 του ΚΠΔ, όλες οι απαιτήσεις μπορούν να εξασφαλίζονται ακόμη και πριν από την άσκηση αγωγής.

Αίτηση προσωρινών μέτρων σε σχέση με εκκρεμή υπόθεση:

Η εν λόγω αίτηση υποβάλλεται από τον ενάγοντα ενώπιον του δικαστηρίου που έχει τη δικαιοδοσία να ασχοληθεί με τη επίδικη διαφορά. Για να επιτραπεί εξασφάλιση απαίτησης, πρέπει να υφίστανται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 391 του ΚΠΔ —πιθανολόγηση της απαίτησης, ανάγκη εξασφάλισής της (δηλ. κίνδυνος αδυναμίας ικανοποίησης της απαίτησης του ενάγοντα αν η απαίτηση γίνει δεκτή), και καταλληλότητα του προσδιοριζόμενου μέτρου. Σύμφωνα με το άρθρο 391 παράγραφοι 2 και 3 του ΚΠΔ, όταν δεν υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, το δικαστήριο μπορεί, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να ζητήσει και την καταβολή χρηματικής εγγύησης, την οποία καθορίζει το ίδιο.

Η εξασφάλιση απαίτησης επιτρέπεται ακόμη και όταν η υπόθεση αναβάλλεται.

Αίτηση εξασφάλισης μελλοντικής απαίτησης:

Η αίτηση υποβάλλεται στον τόπο όπου ο ενάγων έχει τη μόνιμη κατοικία του ή όπου βρίσκεται η περιουσία που θα χρησιμεύσει για την εξασφάλιση της απαίτησης. Όταν υπάρχει αίτημα να διαταχθεί προσωρινό μέτρο για «αναστολή εκτέλεσης», η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου με βάση τον τόπο εκτέλεσης.

Όταν εγκρίνονται προσωρινά μέτρα σε σχέση με μελλοντική απαίτηση, το δικαστήριο θέτει χρονικό όριο για την υποβολή της απαίτησης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν μήνα. Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για την έγκριση τέτοιων προσωρινών μέτρων είναι οι ίδιες με εκείνες που αφορούν την έγκριση προσωρινών μέτρων για εκκρεμή υπόθεση.

Η αίτηση πρέπει να αναφέρει τα αιτούμενα προσωρινά μέτρα και την αξία της απαίτησης. Πρέπει να υποβληθεί στο σχετικό περιφερειακό ή επαρχιακό δικαστήριο, ανάλογα με τη δικαιοδοσία και την αρμοδιότητα των δικαστηρίων σύμφωνα με το άρθρο 104 του ΚΠΔ.

Η αίτηση μπορεί να υποβάλλεται από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή από τον αντίκλητο ή τον δικηγόρο του. Δεν απαιτείται αντίγραφο της, διότι δεν επιδίδεται αντίγραφο στον αντίδικο.

Τα προσωρινά μέτρα που εγκρίνονται από το δικαστήριο επιβάλλονται με τους ακόλουθους τρόπους:

- μέσω κατάσχεσης ακίνητης περιουσίας από το κτηματολόγιο,
- μέσω κατάσχεσης κινητών περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων του οφειλέτη από δικαστικό επιμελητή —δημόσιο υπάλληλο ή ιδιώτη—, μεταξύ άλλων και με την αποστολή ειδοποίησης απ' αυτόν προς τρίτους, όπως τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα,
- για προσωρινά μέτρα σε σχέση με αυτοκίνητα, από τις υπηρεσίες των αρμόδιων υπηρεσιών της τροχαίας,
- για προσωρινά μέτρα «αναστολής εκτέλεσης», πρέπει να υποβληθεί στον αρμόδιο δικαστικό επιμελητή που κίνησε τη διαδικασία εκτέλεσης αντίγραφο της απόφασης του δικαστηρίου για την άδεια που εγκρίθηκε,
- μέσω άλλων μέτρων που προβλέπει ο νόμος, από τον δικαστικό επιμελητή —δημόσιο υπάλληλο ή ιδιώτη— που έχει επιλέξει το πρόσωπο.

2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις έγκρισης των προσωρινών μέτρων (όπως περιγράφονται παραπάνω) ορίζονται στο άρθρο 391 του ΚΠΔ.

Η εξασφάλιση απαίτησης διατροφής επιτρέπεται ακόμη και χωρίς συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του άρθρου 391 του ΚΠΔ, και στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο μπορεί να λάβει προσωρινά μέτρα αυτεπάγγελα.

Η μερική εξασφάλιση απαίτησης μπορεί να επιτραπεί επίσης, αλλά μόνο όσον αφορά τα τμήματα που στηρίζονται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.

3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων

3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;

Γενικά, οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσωρινών μέτρων. Δεν επιτρέπεται η εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης μέσω κατάσχεσης απαιτήσεων οι οποίες δεν υπάγονται σε διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης (ακατάσχετες απαιτήσεις).

Σύμφωνα με το άρθρο 393 παράγραφος 1 του ΚΠΔ, δεν επιτρέπεται η εξασφάλιση χρηματικής απαίτησης έναντι του κράτους, κρατικών οργανισμών και εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 1 του νόμου περί εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης.

Τα ακόλουθα είδη περιουσιακών στοιχείων μπορούν να υπαχθούν σε προσωρινά μέτρα:

- τραπεζικοί λογαριασμοί,
- κινητή περιουσία,
- ακίνητη περιουσία,
- αυτοκίνητα, όσον αφορά την κατάσχεσή τους,
- δραστηριότητες αναγκαστικής εκτέλεσης,
- ορισμένα περιουσιακά στοιχεία του μελλοντικού οφειλέτη, όπως αυτά έχουν εξεταστεί σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται ρητά από τον νόμο.

3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;

Τυχόν διάθεση περιουσιακών στοιχείων που πραγματοποιήθηκε από τον οφειλέτη είναι άκυρη όσον αφορά τον πιστωτή ή τους συνδεδεμένους πιστωτές. Όσον αφορά την ακίνητη περιουσία, η ακυρότητα ισχύει μόνο σε σχέση με τις πράξεις διάθεσης που πραγματοποιήθηκαν μετά την καταγραφή της κατάσχεσης στο μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 452 του ΚΠΔ.

Το άρθρο 453 του ΚΠΔ διέπει τις περιπτώσεις μη αντιπαξιμότητας, εκ μέρους του πιστωτή και των συνδεδεμένων πιστωτών, των δικαιωμάτων που αναγνωρίστηκαν μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο μητρώο και τη λήψη της σχετικής κοινοποίησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 401 του ΚΠΔ, ο εξασφαλισμένος πιστωτής μπορεί να κινηθεί κατά τρίτου που είναι υπεύθυνος για τα ποσά ή τα περιουσιακά στοιχεία που ο τελευταίος αρνείται να καταβάλει εκουσίως.

Τα έξοδα που συνδέονται με τις διαδικασίες εξασφάλισης της απαίτησης επιβαρύνουν το πρόσωπο κατόπιν αίτησης του οποίου εγκρίθηκαν τα προσωρινά μέτρα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 514 του ΚΠΔ, με παραπομπή στο άρθρο 401 του ΚΠΔ, το οποίο ρυθμίζει τα προσωρινά μέτρα.

3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Η άδεια εξασφάλισης απαίτησης εγκρίνεται βάσει της αρχής ότι, σε σχέση με εκκρεμή υπόθεση, το σχετικό προσωρινό μέτρο επιβάλλεται πριν από την ολοκλήρωση της υπόθεσης, μέσω της αντίστοιχης δικαστικής απόφασης η οποία έχει τεθεί σε ισχύ.

Όταν εγκρίνονται προσωρινά μέτρα σε σχέση με μελλοντική απαίτηση, το δικαστήριο θέτει χρονικό όριο για την υποβολή της απαίτησης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τον έναν μήνα. Αν δεν προσκομιστούν στοιχεία για την υποβολή της απαίτησης εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, το δικαστήριο ακυρώνει τα προσωρινά μέτρα αυτεπάγγελα, σύμφωνα με το άρθρο 390 παράγραφος 3 του ΚΠΔ.

Σε περίπτωση υποβολής απαίτησης σε σχέση με την οποία έχουν εγκριθεί προσωρινά μέτρα, ως είθισται, τα προσωρινά μέτρα παραμένουν σε ισχύ και παράγουν αποτελέσματα μέχρι να ολοκληρωθεί η υπόθεση.

Το άρθρο 402 του ΚΠΔ διέπει τη διαδικασία ακύρωσης των εγκριθέντων προσωρινών μέτρων. Προβλέπει ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο οφείλει να υποβάλει αίτηση, αντίγραφο της οποίας πρέπει να χορηγηθεί στο πρόσωπο που έχει ζητήσει την έγκριση των προσωρινών μέτρων. Το εν λόγω πρόσωπο μπορεί να υποβάλει ένσταση εντός τριών ημερών. Το δικαστήριο, που συνεδριάζει εν συμβουλίω, ακυρώνει τα προσωρινά μέτρα αν πειστεί πλήρως ότι ο λόγος για τον οποίον είχαν εγκριθεί δεν υφίσταται πλέον ή ότι ο εναγόμενος έχει συστήσει εγγύηση, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, καταθέτοντας ολόκληρο το ποσό το οποίο αξιώνει ο ενάγων (άρθρο 398 παράγραφος 2 του ΚΠΔ). Η απόφαση του δικαστηρίου για την ακύρωση των προσωρινών μέτρων επιδέχεται έφεση μέσω ιδιωτικής προσφυγής εντός μίας εβδομάδας.

Αντικατάσταση των εγκεκριμένων προσωρινών μέτρων, όπως προβλέπεται από το άρθρο 398 του ΚΠΔ, μπορεί να εγκριθεί στις δύο ακόλουθες περιπτώσεις:

- δυνάμει της παραγράφου 1 —το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος ενός από τους διαδίκους, μπορεί, αφού ειδοποιήσει τον έτερο διάδικο και λάβει υπόψη τις ενστάσεις που θα υποβάλει αυτός εντός τριών ημερών από την κοινοποίηση, να εγκρίνει την αντικατάσταση ενός είδους προσωρινού μέτρου από άλλο,
- δυνάμει της παραγράφου 2 —σε περίπτωση εξασφάλισης απαίτησης που μπορεί να αποτιμηθεί με χρηματικούς όρους, ο εναγόμενος μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αντικαταστήσει την εγκεκριμένη εξασφάλιση, χωρίς τη συγκατάθεση του έτερου διαδίκου, με ενέχυρο υπό τη μορφή χρημάτων ή άλλων χρεογράφων, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 180 και 181 του ΚΠΔ.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 398 παράγραφοι 1 και 2 του ΚΠΔ, ανακαλείται η δέσμευση ή κατάσχεση.

Ο νόμος δεν αποκλείει τη δυνατότητα να προβάλει ο εναγόμενος απαίτηση αποζημίωσης κατά του ενάγοντα, ζητώντας αποζημίωση για τη ζημία που του προκάλεσαν τα προσωρινά μέτρα, αν η απαίτηση για την οποία εγκρίθηκαν τα προσωρινά μέτρα ανακληθεί ή δεν υποβληθεί εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, καθώς και αν η υπόθεση περατωθεί (άρθρο 403 του ΚΠΔ).

4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

Σύμφωνα με το άρθρο 396 του ΚΠΔ, η δικαστική απόφαση που αφορά την εξασφάλιση της απαίτησης μπορεί να εφεσιβληθεί με παρεμπίπτουσα προσφυγή εντός μίας εβδομάδας. Για τον ενάγοντα, η χρονική περίοδος της μίας εβδομάδας αρχίζει από την επίδοση της απόφασης σ' αυτόν, ενώ για τον εναγόμενο (το πρόσωπο κατά του οποίου έχουν εγκριθεί τα προσωρινά μέτρα) αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία επιδίδεται σ' αυτόν η κοινοποίηση περί των επιβληθέντων προσωρινών μέτρων από δικαστικό επιμελητή, από το κτηματολόγιο ή από το δικαστήριο. Αντίγραφο της παρεμπίπτουσας προσφυγής πρέπει να επιδοθεί στον αντίδικο, ο οποίος οφείλει να απαντήσει εντός μίας εβδομάδας.

Σε περίπτωση προσφυγής κατά απόφασης απόρριψης προσωρινών μέτρων, δεν επιδίδεται στον εναγόμενο αντίγραφο της παρεμπίπτουσας προσφυγής του ενάγοντος.

Αν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επικυρώσει απόφαση έγκρισης ή απόρριψης προσωρινών μέτρων, η απόφαση δεν επιδέχεται αναίρεση. Αν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εγκρίνει προσωρινά μέτρα που απορρίφθηκαν από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου μπορεί να αναιρεσιβληθεί μέσω παρεμπίπτουσας αναιρετικής προσφυγής ενώπιον του ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου, αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 280 του ΚΠΔ για την εν λόγω αναίρεση.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα ΚΠΔ, τόσο τα εγκριθέντα προσωρινά μέτρα όσο και το ποσό της εγγύησης που έχει καθοριστεί από το δικαστήριο ως προϋπόθεση για την έγκριση προσωρινών μέτρων υπόκεινται σε δικαίωμα άσκησης έφεσης. Ωστόσο, η άσκηση έφεσης ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου μπορεί να μη συνεπάγεται αναστολή των προσωρινών μέτρων πριν εκδοθεί η απόφαση για την έφεση από το ανώτερο δικαστήριο και διαταχθεί η ακύρωσή τους.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 03/01/2018